

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dr. Alparslan BAYRAKTAR** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük'ün 96'ıncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kéziban KONUKCU KOK

İstanbul Milletvekili

Madenlerdeki özelleştirme, taşeronlaştırma, rodövens, örgütsüzleştirme, sendikasılaştırma, sömürü sistemi, kamu madenciliğinin yok edilmesi sonucu yaşanan facialar uygulanan neoliberal politikaların nelere yol açtığını çok acı deneyimlerle göstermektedir. Kamusal denetimin de yeterli ve etkin bir biçimde yapılamaması, iş cinayetlerinin Soma, Karadon, Küre, Mustafakemalpaşa, Ermenek, Gediz, Dursunbey, Şirvan, Çöllolar, Aşkale, Kozlu ve son olarak Amasra'da olduğu gibi katliama dönüşmesine neden olmasına rağmen iş cinayetleri ve hak gasplarının önlenmesine yönelik hiç politika geliştirilmemiş, maden şirketleri her türlü teşvikten yararlandırılmış, madencilik sektöründeki sömürü çarkı her geçen gün daha da derinleştirilmiştir.

Sosyal devlet ilkesi gereği görevi işçiyi korumak olan devlet, işçi alacaklarının tahsilini kolaylaştıracak imkanları tanımak, meslek hastalıkları ile iş cinayetleri karşısında sorumluluk üstlenmek yerine rodövensli sahalarda çalışan işçilerin haklarını gasp ederek servet biriktiren, işledikleri suçlara rağmen hiçbir surette yargılanmayan sermayedarlara teşviklerle, hibelerle, milyarlarca liralık vergi afları ile, ruhsatlandırmada yeni yeni kolaylıklar sağlamakta, madencilik sektöründeki sömürü çarkının her geçen gün daha da derinleştirmekte, maden şirketlerinin işçilerin haklarını gasp etmesine, ücretlerini vermeden çalıştırmasına ya da kıdemlerini vermeden işten çıkarmasına göz yummakta, işçileri emeklerinin karşılığını alabilmek için maden ocaklarında açlık grevi yapmak zorunda bırakmaktadır.

Nitekim; AKP iktidarı sürecinde büyümeye başlayan, sicili maden kazaları, işçi grevleri, doğa tahribatlarıyla yüklü olan, iktidarın özelleştirdiği Eti Gümüş şirketini de bünyesinde

bulunduran; Kütahya Eti Gümüş'te, Çanakkale Nesko'da, Gümüşhane'de, Çankırı'da işçilerin yaptıkları grevle ve madenlerinin bulunduğu bölgelerde kimyasal atıkların derelere karıştığı iddiasıyla da gündeme gelen Yıldızlar Holding'e bağlı Eskişehir Mihalıççık İlçesi Koyunağılı Mahallesi'nde bulunan Yunus Emre Termik Santrali Doruk Madencilik işçileri gasp edilen haklarını alabilmek için 5 gün oturma eylemi gerçekleştirmiş, taleplerinin karşılanmaması üzerine ise 190 maden işçisi bugün itibarı ile 5 gündür kendilerini madene kilitleyerek açlık grevine başlamışlardır. Madenciler yaptıkları açıklamada, TMSF'nin satış sürecinde, hak kaybına uğramayacaklarına dair söz verildiğini ancak şirket tarafından maaşlarının düzenli yatırılmadığı gibi eksik yatırıldığını, 250 çalışanın süresiz izne çıkartıldığını, süresiz izne çıkan ve başka sektöre giden 240 kişinin tazminatlarının 9 ay geçmesine rağmen ödenmediğini çalışma sürerken işçilerden kesilen paraların hesaplarına aktarılmadığını, 165 işçinin 7'inci ve 8'inci ayın maaşlarının kendilerine bildirim yapılmaksızın habersiz bir şekilde yer altında çalışırken yer üstüne çıkartıldığını, santralde her yerde çalıştırıldıklarını ve en son olarak da 165 işçinin ücretsiz izne çıkarıldığını belirtmişlerdir.

Açlık grevinde bulunan, 7'si fenalaşarak hastaneye kaldırılan ve sağlık problemleri başlayan maden işçileri, 9 aydır ödenmeyen kıdem tazminatlarını, 650 kişinin toplu iş sözleşmesinden doğan ve yüksek hakemden gelen karar bağlamında kişi başı ortalama 150 bin lira olan alacaklarının ödenmesini, çalışanlardan kesilen bireysel emeklilik ve icra kesintileri hesaplarına yatırılmamasını, maaşların düzenli ödenmesini, işçilere tebliğ edilmeden çalışma yerlerinin değiştirilmemesini talep etmektedirler.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında "rödovans sözleşmesi çerçevesinde yeraltı maden işletmeciliği yapan şirketlere ait işletmeler, ilgili bulunduğu hesap dönemleri sonu itibarıyla kıdem tazminatı yükümlülüklerini hesaplamaları ve bu yükümlülük nedeniyle cari dönemde ortaya çıkan kıdem tazminatı artışları için karşılık ayırmaları şarttır. İlgili kamu kurumu, bu karşılıkların ayrılıp ayrılmadığını her yıl denetlemekle yükümlüdür. Söz konusu karşılıkların ayrılmaması durumunda rödovans sözleşmesi resen sonlandırılır. Bu fıkra kapsamındaki işyerlerinde çalışan ve iş sözleşmesi kıdem tazminatını hak edecek şekilde sona ermiş olan çalışanların kıdem ve ihbar tazminatları ile diğer alacaklarının ödenmemesi durumunda söz konusu alacakların ödenmesinde ilgili kamu kurumları asıl işveren sayılır ve şirketle birlikte müteselsilen sorumludurlar." hükmü bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Eskişehir'de Yıldızlar Holding'e bağlı Doruk Madencilik işçilerinin maaş ve ödenmeyen alacakları için yerin metrelerce altında başlattıkları açlık grevi bakanlığınız bilgisi dahilinde midir? Bilginiz dahilinde ise maden işçilerini açlık grevine kadar iten hak gaspına yönelik işçiler için herhangi bir girişiminiz olmuş mudur ya da olacak mıdır?
- 2- İşçilerinin maaş ve ödenmeyen alacakları nedeniyle açlık grevi başlatılan Yıldız Holding'e bağlı Eskişehir Mihaliççık ilçesindeki Yunus Emre Termik Santrali'ni işleten Doruk Madencilik'e yönelik müfettiş denetimi yapılmış mıdır? Yapıldı ise en son hangi tarihte yapılmıştır ve raporda işçi hak ihlalleri yer almakta mıdır?
- 3- Yıldızlar Holding'e bağlı Doruk Madencilik işçilerinin uğradıkları hak gasplarına yönelik olarak Bakanlığınızca TMSSF ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile irtibata geçilmiş midir?
- 4- Açlık grevinde olan maden işçilerinden 7' sinin hastaneye kaldırıldığı, içeride eylemde bulunan diğer işçilerin sağlık durumlarının giderek kötüleştiği, işçilerin genelinde halsizlik ve ishalin başladığı bilginiz dahilinde midir?
- 5- İş Kanunu çerçevesinde işçinin ücret ödemelerini süresi içinde kasten ödemeyen veya eksik ödeyen işverene yönelik olarak her ay ve her işçi için idari para cezası uygulaması hükmü geçerlidir. 200'den fazla işçinin tazminatını aylardır ödemeyen, işçilerin alacaklarının yağma edilmesi konusunda özel bir şirket politikası izleyen şirket yetkilileri hakkında herhangi bir inceleme/soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmış ise ne aşamadadır ve nasıl bir sonuca varılmıştır?
- 6- Tazminatların ve maaşların alınmaması nedeniyle Yıldızlar Holding ve holdinge bağlı maden şirketlerine açılan dava sayısı kaçtır? Bu davalardan şimdiye kadar kaç tanesi sonuçlanmıştır?
- 7- İlgili Holding ve holdinge bağlı maden şirketlerine açılan davalardan sonuçlanan davalar ne şekilde sonuçlanmıştır?
- 8- Yıldızlar Holding'e bağlı Doruk Madencilik'in toplamda işçilere ödemesi gereken maaş ve kıdem tazminatı miktarı ne kadardır?
- 9- Türkiye'de kıdem tazminatını alamayan, işten atılan bütün işçilerin alacakları için çözüm üretmek, mağdur edilmiş tüm maden işçilerinin tazminat ödemelerinin ayırım yapılmadan kanunların uygulanarak ödenmesine yönelik herhangi bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

10- Maden ocaklarında iş cinayetlerinin, toplu işçi katliamlarının, ölümcül meslek hastalıklarının ve kazaların önlenmesi için bilimsel ve teknik yatırımların yanı sıra, örgütlenmenin, sendikalaşmanın, grev hakkının önündeki fiili engellerin kaldırılması yönünde Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?